

Hvem truer ytringsfriheten?

Av Jon Kvalbein, Vårt Land 24. februar, 2009

Den senere tids debatt gir inntrykk av at kampen for ytringsfrihet dreier seg om en kamp mot religionene: Det er de religiøse som reagerer mot blasfemi som representerer den store trusselen mot ytringsfriheten. Dette medieskaptet bildet er egnet til å skyve oppmerksomheten bort fra andre forhold som truer ytringsfriheten i Norge i dag.

Kulturliberalismen tolker virkeligheten i lys av sin egen fortelling. Myten handler om den mørke kristne middelalderen som ble avløst av opplysningstidens fornuft og fremskritt. Hva gjør man med "mørkemenn" som dukker frem av skapet og kommer med fornuftige ytringer? De stemmer ikke med fortellingen. All offentlig argumentasjon skal være sekulær, sier mange. Religiøse begrunnelser og standpunkter er ikke allmenne og hører derfor ikke hjemme det offentlige rom. En slik sensur rimer ikke med ytringsfriheten. Livssynsoppfatninger som angår menneskesyn, etikk og virkelighetsforståelse bygger alltid på grunnleggende trosstandpunkter. Å si at et menneske ikke er ansvarlig overfor Gud, er et trosstandpunkt. Å påstå at alle religioner og livssyn er like sanne, er et relativistisk dogme. Ateister og relativister har ikke bedre forutsetninger for å ytre seg enn andre.

Relativismen blir den overordnede forståelsesrammen som alle meningsytringer skal plasseres innenfor. Å hevde at moral har allmenn gyldighet, blir avvist som "moralisme". Å si at én religion er sann framfor andre, blir kalt "fundamentalisme". Slik stemples ytringer som uønskede før de kommer på trykk. Har mediene ansvar for at mange har fått dette inntrykket?

Mennesket er et utviklingsprodukt, formet av tilfeldigheter og naturlover - uten plan, hensikt og mål. Dette reduksjonistiske og darwinistiske menneskesynet blir i visse akademiske kretser betraktet som det eneste vitenskapelige. Mediene er i Darwin-året fulle av innslag der agnostikeren Darwin blir brukt til inntekt for ateisme. Å si at mennesket er skapt av Gud med mål og mening, er uønsket i skolen og i akademiske kretser. Europarådet vedtok i oktober 2007 en fordømmelse av kreasjonismen som en mulig trussel mot menneskerettighetene! Nå finnes det former for skapetro som ikke kan forsvares. Men ønsker vi en sekulær inkvisisjon som feller sin utstøtelsesdom over forskere som hevder at naturvitenskapen peker mot en skaper? Hva med ytringsfriheten?

Kunst skal ikke vurderes med en etisk målestokk. Nei, for da avgrenses ytringsfriheten. Mens kunstens evne til å provosere blir ansett som positiv i seg selv, blir de som blir provosert, betraktet som en fare for ytringsfriheten. Kunst som driver gjøn med religiøs tro og etikk må tolereres. Men hvor finnes kunst som provoserer ateismen og relativismen? Intet underholdningsprogram, ingen revy, ingen stand-up-komiker tør utfordre den hellige alminnelige kulturliberalismen. Sier dette noe om hvordan ytringsfriheten er avgrenset i praksis?

Den største trusselen mot ytringsfriheten kommer i dag ikke fra religionene, men fra en kulturliberal elite som dominerer det offentlige rom. Noen aviser prøver bevisst å oppmuntre til at flere syn får komme til orde. Men fortsatt er det samlede mediebildet lite fargerikt. Ytringsfriheten avgrenses av dem som fastsetter hvilke farger som skal finnes på paletten.